

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
ЦЕНТАР ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА**

НАСТАВНА ПРОГРАМА

ПАРАЗИТСКИ БОЛЕСТИ

IV ГОДИНА

ЗЕМЈОДЕЛСКО-ВЕТЕРИНАРНА СТРУКА

Ветеринарен техничар

Скопје, 2008 година

1. ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ПОДАТОЦИ

1.1. Назив на наставниот предмет: ПАРАЗИТСКИ БОЛЕСТИ

1.2. Образовен профил и струка

1.2.1. Образовен профил: ветеринарен техничар

1.2.2. Струка: земјоделско - ветеринарна

1.3. Диференцијација на наставниот предмет

1.3.1. Карактеристичен за образовниот профил

1.4. Година на изучување на наставниот предмет

1.4.1. Четврта

1.5. Број на часови на наставниот предмет

1.5.1. Број на часови неделно: 3 часа

1.5.2. Број на часови годишно: 99 часа

1.6. Статус на наставниот предмет

1.6.1. Задолжителен

2. ЦЕЛИ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ

По совладувањето на наставната програма по предметот *паразитски болести* ученикот стекнува знаења и вештини и се оспособува:

- да ја познава морфологијата и биологијата на паразитите и нивната епизоотологија;
- да го опишува патогеното дејство, клиничката слика и терапијата кај паразитските болести;
- да ја сфаќа важноста од примената на профилактичките мерки за спречување на паразитските болести;
- да ги познава мерките за уништување на паразитите и нивните развојни облици во надворешната средина;
- да ги објаснува последиците од паразитските болести во технологијата на организираното и индивидуалното сточарско производство;
- да користи стручна терминологија;
- да развива навики за лична заштита од паразитски болести.

3. ПОТРЕБНИ ПРЕТХОДНИ ЗНАЕЊА

За постигнување на поставените цели по предметот *паразитски болести* потребно е ученикот да поседува претходни знаења од наставните предмети: анатомија со физиологија на домашни животни, фармакологија, патологија и микробиологија со заразни болести, изучувани во II и III година.

4. ОБРАЗОВЕН ПРОЦЕС

4.1. Структурирање на содржините за учење

Тематски целини	Бр. на часови	Конкретни цели	Дидактички насоки	Корелација меѓу тематските целини и меѓу предметите
1. ПАРАЗИТИ И ПАРАЗИТСКИ БОЛЕСТИ	10	<p><i>Ученикој:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - да ја познава номенклатурата и класификацијата на паразитите и паразитските болести; - да ги согледува економските штети од паразитските болести; - да го објаснува начинот на патогеното делување на паразитите; - да ги разликува факторите од кои зависи патогеното делување на паразитите; - да ја оценува распространетоста на паразитските болести; - да го споредува влијанието на факторите врз појавување, одржување и ширење на паразитските болести; - да ги набројува општите приципи на борбата против паразитските болести. 	<ul style="list-style-type: none"> - Објаснување и шематско прикажување на номенклатурата и класификацијата на паразитите и паразитските болести; - насочување дискусија за условите за појава и ширење на паразитските болести; - презентирање мерки за заштита од паразитските болести; - пишување и цртање на табла; - користење на компјутер и графоскоп. 	<ul style="list-style-type: none"> - Внатрешни болести - Сточарство со исхрана на домашните животни - Практична настава
2. БОЛЕСТИ ПРЕДИЗВИКАНИ ОД ПРОТОЗОИ	24	<ul style="list-style-type: none"> - Да ја познава класификацијата и морфологијата на протозоите; - да ја сфаќа врската помеѓу условите на 	<ul style="list-style-type: none"> - Објаснување на особените на протозоите според морфологи- 	<ul style="list-style-type: none"> - Внатрешни болести - Практична настава

		<p>одгледување и појавата на протозоарните болести;</p> <ul style="list-style-type: none"> - да ги препознава основните симптоми на протозоарните болести; - да ги објаснува начините на кои патогено делуваат протозоите (кокцидии, хистомонаси, токсоплазми); - да зема материјал за поставување на дијагноза; - да ги познава лековите против протозои; - да ги разликува неопходните профилактички мерки против протозоарните заболувања. 	<p>јата и биологијата;</p> <ul style="list-style-type: none"> - демонстрирање на систематската поделба на протозоите; - презентирање на најчестите болести причинети од протозоите; - пишување и цртање на табла; - користење на компјутер и графоскоп. 	
3. БОЛЕСТИ ПРЕДИЗВИКАНИ ОД ХЕЛМИНТИ	45	<ul style="list-style-type: none"> - Да ја познава класификацијата и морфологијата на хелминтите; - да ја сфаќа врската помеѓу условите на одгледување и појавата на хелминтозите; - да ги препознава основните симптоми на болестите предизвикани од трематоди, цестоди и нематоди; - да прави разлика меѓу начините на кои патогено делуваат: трематодите, цестодите и нематодите; - да зема материјал за поставување на дијагноза; - да ги познава лековите против хелминти; 	<ul style="list-style-type: none"> - Објаснување на поделбата на хелминтите и болестите причинети од хелминти; - дискутирање за штетите од болестите причинети од хелминти; - пишување и цртање на табла; - демонстрирање на слики, цртежи и готови компот препарати; - користење на компјутер и графоскоп; 	<ul style="list-style-type: none"> - Внатрешни болести - Практична настава

		<ul style="list-style-type: none"> - да ги разликува неопходните профилатички мерки против хелминтите. 	<ul style="list-style-type: none"> - посочување на стручна литература. 	
4. БОЛЕСТИ ПРЕДИЗВИКАНИ ОД АРТРОПОДИТЕ	16	<ul style="list-style-type: none"> - Да ја познава класификацијата и морфологијата на артроподите; - да ја сфаќа врската помеѓу условите на одгледување и појавата на болести предизвикани од артроподи; - да ги препознава основните симптоми на болестите предизвикани од артроподи; - да зема материјал за поставување на дијагноза; - да ги познава лековите против артроподи; - да ги разликува неопходните профилатички мерки против болести предизвикани од артроподи. 	<ul style="list-style-type: none"> - Набројување и класифицирање на артроподите и болестите причинети од артроподи; - дискутирање за штетите од болестите причинети од артроподи; - пишување на табла; - демонстрирање слики, цртежи и готови компот препарати; - користење компјутер и графоскоп. 	<ul style="list-style-type: none"> - Внатрешни болести - Практична настава
5. ЛАБОРАТОРИСКА ДИЈАГНОСТИКА НА ПАРАЗИТСКИТЕ БОЛЕСТИ	4	<ul style="list-style-type: none"> - Да ја опишува постапката на земање, пакување и транспорт на материјал за испитување; - да ги препознава методите на копролошкиот преглед; - да ја сфаќа важноста на хематолошкиот и дерматолошкиот преглед. 	<ul style="list-style-type: none"> - Објаснување на принципите за лабораториска дијагностика на паразитските болести; - демонстрирање постапки и инструменти за лабораториска дијагносика; - користење компјутер. 	<ul style="list-style-type: none"> - Внатрешни болести - Практична настава

4.2. Наставни методи и активности на учење

Согласно целите на наставниот предмет *паразитски болести* наставникот применува современи интерактивни стратегии во зависност од наставната целина, односно наставната содржина. Овие стратегии се користат со примена на фронтална и индивидуална форма на работа, работа во групи и парови/тандем.

Активности на наставникот: планира, организира, подготвува, активира прадходни знаења, објаснува, демонстрира, дискутира, насочува, поставува прашања, пишува и црта на табла, дава инструкции и задачи, слуша, забележува, коригира, координира, следи и воспоставува соработка и комуникација.

Активности на ученикот: активно слуша, набљудува, истражува, критички размислува и одлучува, забележува, објаснува, поставува прашања, создава врска, пишува, анализира, диференцира, детерминира, покажува, коментира и притоа тимски соработува со групата, сам се оценува, презентира и сл.

4.3. Организација и реализација на наставата

За остварување на поставените цели во програмата, наставата се организира и реализира преку комбинација на образовни активности: стручно-теоретска настава и посета на сточарските објекти и претпријатија од областа на ветеринарната заштита. Наставата ќе се одвива во опремени кабинети, училишна лабораторија, сточарски фарми и ветеринарни станици.

4.4. Наставни средства и помагала

Ефикасноста на реализацијата на содржините од програмата е условена со користење на ЛЦД проектор, компјутер, графоскоп, слики, шеми, филмови, готови компот препарати, прибор за лабораториска дијагностика, заштитна облека, садови за земање на патолошки материјали и др.

Потребно е да се обезбеди едукативен материјал по наставниот предмет паразитски болести, поголем избор на стручна литература, атласи и дополнителна педагошко-дидактичка литература.

5. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Оценувањето на постигањата на учениците се врши преку следење и вреднување на индивидуалните изработки континуирано во текот на целата учебна година, усно и писмено преку тестови на знаења кои се користат по обработката на наставните целини. Секој ученик во текот на едно полугодие може да добие најмалку две оценки. Доколку ученикот не ја совлада наставната програма по предметот се постапува според законската регулатива.

6. КАДРОВСКИ И МАТЕРИЈАЛНИ ПРЕДУСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

6.1. Основни карактеристики на наставниците

Покрај условите пропишани со Законот за средно образование наставникот треба да ги поседува следните лични, професионални и педагошки карактеристики: да е психофизички здрав, да ги применува литературниот јазик и писмото на кои се изведува наставата, да е комуникативен, да ја сака педагошката работа, да е добар организатор, креативен и подготвен за примена на иновации во воспитно-образовната работа, да е оспособен за работа на компјутер и користење на аудио-визуелна опрема.

6.2. Стандард за наставен кадар

Наставниот предмет *паразитски болести* ќе го реализираат наставници со завршени студии по:

- *ветеринарна медицина.*

Наставниците да имаат педагошко-психолошка и методска подготовка и положен стручен испит.

6.3. Стандард за простор

Наставата по предметот *паразитски болести* се реализира, главно, во рамките на училиштето во специјализирана училница - кабинет и лабораторија, опремена со основни средства и помагала, согласно со Нормативот за наставен простор и опременост.

7. ДАТУМ НА ИЗРАБОТКА И НОСИТЕЛИ НА ИЗРАБОТКАТА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

7.1. Датум на изработка: март 2008 година

7.2. Состав на работната група

1. Бранко Алексовски, раководител, Центар за стручно образование и обука - Скопје
2. м-р Даниела Ристоска, наставник во СУГС „Браќа Миладиновци” - Скопје
3. д-р Трпе Ристоски, професор, Ветеринарен факултет - Скопје
4. Жарко Радовиќ, ДВМ, Ветеринарна амбуланта - „ПЕТ-ВЕТ” - Скопје

8. ПОЧЕТОК НА ПРИМЕНА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Датум на започнување: 01.09.2008 година

9. ОДОБРУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по *паразитски болести* ја одобри министерот за образование и наука со решение број *11-4721/8* од *20.06. 2008* година.